

## לצמוח מחדש / ר.

לעולם לא אשכח את הלילה ההוא.

הלילה שבו הפנית אלי את גבך, כשידך אוחזת במזוודה השחורה והגדולה. בתוכה נחו בשלווה חפציך האישיים, כשביניהם קופסא ארוזה של עוגיות טריות, מפיצות ריח אמיתי של בית. אפיתי וארזתי אותן עבורך יחד עם תחינה אילמת לנס שיבוא. לבשת את מעיל הצמר האפור והיפה שבחרנו יחד, הסתכלת לי בעיניים, והבטחת לי שתחזור. הרי לא יעלה על הדעת שאבא יחיה רחוק מילדו הקט, כך טענת. לא משנה מה יקרה, אותו לא אעזוב, התעקשת. והלכת.

האמנתי לך.

מאז אותו הלילה, לא ראינו אותך.

נשארנו רק אני והוא.

ואתה לא יודע שום דבר.

אתה לא יודע איך הוא גבה, ואיך המכנס הכי יפה שלו, זה שמתאים לחולצה המשובצת, כבר לגמרי קצר.

אתה לא יודע שיש לנו חדר ריק בבית, שסידרנו בו המון משחקים.

כי פתאום הבית נהיה גדול, וקצת ריק, וגם הלב.

ניסינו למלא את החלל, ללא הצלחה.

אתה לא יודע שעכשיו כבר אין תלונות על צחצוח שיניים,

הילדון שלנו עושה זאת מעצמו. ככה זה כשאיין לו עם מי להתווכח.

אתה לא יודע שהיום הוא בכה כל כך אצל משה, הספר,

כי הוא רצה שאתה תספר אותו כמו תמיד, ואני רק אצחיק אותו מהצד.

אתה לא יודע כמה דמעות כלאתי בפנים, והתאפקתי, למענו.

אתה לא יודע שעוד מעט, נחגוג יומולדת שש וחצי,

כי החלטנו שלא נפספס שום סיבה למסיבה.

אז נכין עוגה, ונשיר יחד,

ואתה לא תראה אותו כל כך מאושר.

אתה לא יודע שהוא כבר תלמיד חכם קטן, שקורא בלשון הקודש

ואפילו לומד חומש.

ומה יהיה, אני דואגת, כשיגדל ויתחיל ללמוד גמרא?

אתה לא יודע, שבחג השבועות האחרון הוא יושב על הספה, לידי, והקשיב בשקיקה לסיפורים על דוד המלך, מושא הערצתו. לבסוף הוא שאל למה לא קראנו לו דוד, כי הוא רוצה להיות מלך, או לפחות שמואל, כי גם נביא - זה ממש לא רע. אבל אתה לא היית שם, כדי לצחוק יחד איתנו.

אתה לא יודע שהוא חולם על אחים קטנים שמתרוצצים סביבו, והוא מטייל איתם, עד סוף העולם. שהוא בונה מטוס מלגו כדי להגיע אליך, לשם. כולנו נגור בבית אחד, ככה צריך להיות אמא, הוא חוזר ואומר.

אתה לא יודע שאנחנו עוד מעט עוברים דירה לעיר אחרת. ושנחנו לא יודעים איך עושים את זה לבד, ולומדים לאט לאט את הכל. שאנחנו מתחילים התחלה חדשה, למרות שהפרק הראשון עוד פתוח, ומדמם.

אתה לא יודע שבכל לילה לפני השינה, הילד המתוק שלנו מתכנן איזה ילקוט הוא יקנה. הוא מתלבט בין ילקוט של מטוסי על לבין ספיידרמן, ואולי בכלל סמי הכבאי? ואיזה מזל, הוא אומר, שיש עוד זמן!

אתה אפילו לא יודע לאיזה בית ספר הוא יילך, ומי יהיה המורה שלו. אתה אפילו לא חושב מה הוא יעשה ואיך, כשכל האבות יגיעו למסיבות.

אתה לא יודע שהוא התנדנד איתי בחצר, ובעיניים דומעות ותמימות אין קץ הוא ביקש: אמא, אני רוצה שנחזור להיות יחד. נכון שאת יכולה לסדר את זה?

אתה לא יודע על מה הוא חושב, ולמה הוא כל כך רציני לאחרונה. אתה לא יודע כמה הוא מתגעגע, ומחכה לך פה.

השארת לבבות כל כך פצועים מאחוריך.

אתה לא יודע. וכנראה שלעולם לא תדע.

מאז

אנחנו לומדים לחיות בהרכב חלקי, לאסוף את חלקי הלב השבורים ולנסות לאחות אותם. שוב ושוב. אבל האבל הזה צף כל הזמן ומאיים להטביע. למשל, בראש השנה, אני מקשיבה לתקיעת שופר,

ופתאום הלב נזכר בימים אחרים, בהם שברים היו חלק מהתקיעות, ולא תמונת מצב עכשווית של הלב. והאבל גדל.

כשאני עוברת ליד המקווה, ובלי כוונה הריח החזק, האופייני של מים וכלור, חודר לנשימה ולנשמה. אני מתגעגעת לתחושת הנקיות והטהרה שאפפה אותי בכל פעם שיצאתי משם. האויר הקריר שטפח על פניי, התקווה שהיתה מנת חלקי, שאולי בזכות זה יקרה הנס ויהיה לנו טוב בבית ההוא, שכבר לא קיים, התנפצה. זה לדעת שכבר לא צריך, כבר לא. והחלום על אחים ואחיות לילד שלי, מתרחק, והאבל ממשיך לגדול.

כשאני נתקלת בטעות קופסת קרטון שהטמנתי בתוכה את התמונות, המכתבים, האלבומים והשלט של הדלת... לא יכולה לראות. לא יכולה לזרוק. כשאני פותחת את הארון שלך, ומריחה את הריח המוכר, זה שרוצה לשכוח, וסוגרת אותו מהר, לפני שיכאב עוד יותר. כשאני עוברת ליד המדף של השמפו שאהבת, וממהרת לעצום את העיניים, כי כשזה נכנס לשדה הראיה שלי, הדמעות זולגות וזה שורף.

ואני מבינה שאבל זה בדיוק זה. זה לעבור ליד חנות של בגדי גברים בסייל, והידיים כמעט אוטומטית נשלחות לסריג התכול שיהלום את עיניך הבהירות, ואז לעצור. להשאיר אותו על המדף, להסתובב ולצאת משם בידים ריקות. זה לראות את השעון שרציתי לקנות לך ליום ההולדת, עכשיו במבצע, ואת הארנק שאני יודעת שנקרע לך שם בצד. זה למצוא פתאום בקופסת התרופות מזכרת מהימים ההם, וחפיסה ששייכת לך. אתה זוכר לקחת?

דואגת פתאום לבריאות שלך. זה לראות פרסום על מכון כושר חדש, או שיעורי נגינה, והיד כמעט אוטומטית מתקשרת אליך, הנה, מה שרצית! אבל המספר לא מחובר, חוזר התקליט, ואני מנתקת שוב את השיחה ואת הלב. למה אני חושבת עליך בכלל?

ופתאום זה מכה בי שוב, האבל. לא! כבר אין בשביל מי. את שומעת? אין! זה לקחת את הרגליים משם, ולהבא, לעקוף או לתקוע את העיניים במסך, לא לראות, לא לחשוב, לא להרגיש.

ואז מגיע שלב, של לרצות להתחיל מחדש, עם משהו שאין לו נגיעה או קשר או זיכרון קלוש שמתקשר אליך. ששום פלאשבק לא יוכל להגיע פתאום, אבל אז אני קולטת שזה אבוד, כי ההקשר הזה צף בכל מקום וסיטואציה. אתה שם, בבגד, במוזיקה, בריח הכביסה ובחנות המאפים שאהבת. היית שם כשישבת על הספסל בשדרה, והמכתב בתיבה הממוען אליך, שוב לא הניח לי לשכוח אותך.

נכנסת לתוך חלומותיי שוב ושוב. ממאן לעזוב. אולי ככה מרגישים אחרי טראומה?

אז אני מנסה.

המוזיקה ההיא שאהבתי לשמוע, לא בפלייליסט יותר. המאכלים שאהבת יצאו מהתפריט הביתי, כאילו מעולם לא היו. השוקולד הממולא שאהבתי כל כך והוא וקניית לי אותו אחרי שכמעט הלכתי, כבר מזמן לא נכנס לפי.

אין יותר את הגלידה האהובה, והסלט הקבוע כבר אינו מוגש יותר. אפילו הלחם של מותג אחר. כי הטעם של כל אלו מפעם, מלוח משום מה, כמו הדמעות. ואני תוהה,

מה באמת שלי, בתוך כל המערבולת?

מתי אצליח לבחור לחיות מחדש ולהשאיר אותך מאחור?

אני יושבת בתחנת הרכבת של החיים, חובקת את ילדי שגדל בינתיים.

רציתי לנסוע ליעד הזה, שכולם נוסעים אליו.

אבל הכרטיס שבידי מתאים ליעד אחר, חדש ולא מוכר.

אני לא יודעת מתי תגיע הרכבת.

גשם מתחיל לטפטף,

ואין לנו מטריה.

ואתה, ילד מתוק שכמותך, מתחיל לקפץ בתוך השלוליות,

ובמתיקות אומר: אמא, יש לי מגפיים. בואי גם את לרקוד בגשם!

אני מהססת, ואתה מתעקש, וסוחף אותי בחיך הממיס שלך.

אנחנו רוקדים, נרטבים, וממשיכים לרקוד למרות הכל.

טיפות הגשם וריח האדמה הלחה,

מזכירים לי שגם אחרי שלכת ורוח עזה,

הכל צומח מחדש.